

Міністерство освіти і науки України
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва

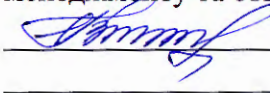
ПОГОДЖЕНО

проректор з наукової та інноваційної діяльності
О.В. Спрягайло

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувачка кафедри освітнього і соціокультурного
менеджменту та соціальної роботи

В.В. Білик

Робоча програма навчальної дисципліни

ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ В УКРАЇНІ І ЗАРУБІЖЖІ

Освітній ступінь	Семестр за навчальним планом	Спеціальність	Освітньо-наукова програма	Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми	Мова навчання	Погодження керівника групи забезпечення освітньої програми*
доктор філософії	III семестр	011 – освітні, педагогічні науки	Освітні, педагогічні науки (PhD)	Цикл професійної підготовки	українська	Є.О. Лодатко

* групи забезпечення освітньої програми

Розробники робочої програми

Зорочкіна Тетяна Сергіївна	кафедра початкової освіти	професорка	докторка педагогічних наук	
----------------------------	---------------------------	------------	----------------------------	--

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	Семестр у межах дисципліни	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторна робота				Самостійна робота			Форма підсумкового контролю
				лекції	лабораторні	практичні	семінарські	розрахункові роботи	індивідуальні завдання	підготовка до занять	
денна	3-й	4	120 год	40 год / 33 %				80 год / 67 %			екзамен
				30 год	0 год	10 год	0 год	0 год	0 год	80 год	
заочна		4	120 год	8 год / 9 %				82 год / 91 %			екзамен
				4 год	0 год	4 год	0 год	0 год	0 год	112 год	

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня PhD з прогресивним педагогічним досвідом з урахуванням сучасних тенденцій розвитку освітніх, педагогічних наук в Україні та зарубіжжі.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Освітні, педагогічні науки в Україні і зарубіжжі» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня PhD здатностей до:

- засвоєння системи педагогічних знань;
- формування вміння конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми організації освітнього процесу, моделювати освітній процес;
- удосконалення досвіду самооцінювання і самоаналізу педагогічних явищ і освітніх ситуацій;
- розвитку вміння регулювати освітньо-виховну взаємодію з суб'єктами педагогічного процесу;
- аналізу і оцінювання процесу і результатів навчання і виховання в Україні та зарубіжжі;
- застосування продуктивних технологій навчання і виховання;
- вироблення системного педагогічного мислення, професійної компетентності й майстерності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Освітні, педагогічні науки в Україні і зарубіжжі» здобувачі освітньо-наукового ступеня PhD повинні:

знати і розуміти:

Інтегральна компетентність: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітньо-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію науково-педагогічної діяльності, а також проводити власні науково-педагогічні розвідки, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК2. Здатність до системного і критичного мислення на основі цілісного наукового світогляду, етичних міркувань (мотивів), проявляючи толерантність та повагу до культурного різноманіття.

ЗК3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення, верифікації й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність до особистісного і професійного розвитку та самовдосконалення.

ЗК10. Здатність використовувати академічну українську та іноземну мови у педагогічній діяльності та науково-педагогічних дослідженнях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність до постійного опанування глибинних знань з освітніх, педагогічних наук (зокрема, концепцій, методик, технологій, форм, засобів науково-педагогічної діяльності), синтезу нових та комплексних ідей.

СК2. Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання, зокрема методи, інструменти й технології педагогічної та наукової діяльності.

СК3. Здатність до розуміння теоретичних і прикладних педагогічних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти.

СК4. Здатність до оволодіння і використання категорійно-термінологічного апарату з досліджуваного наукового напрямку.

СК5. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні, зокрема, цифрові технології в науково-педагогічній діяльності.

СК10. Здатність консультувати студента щодо планування й реалізації творчої проєкту, проаналізувати процес та результати реалізації проєкту студентом, надавати рекомендації щодо його покращення.

СК13. Здатність до рефлексії у навчальній і науково-педагогічній діяльності для вдосконалення професійної майстерності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ТА УЗГОДЖЕННЯ З ІНШИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ

У процесі вивчення дисципліни здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вчаться аналізувати і розкривати основні положення і проблематику вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки, загальні основи теорії навчання і виховання, провідні концепції й сучасні технології навчання і виховання, прогресивні досягнення сучасної освіти і педагогічної науки в Україні та зарубіжжі.

Прекурсорами даної дисципліни є іноземна мова, філософія і культура наукового мислення, методологія і організація науково-педагогічних досліджень, організація та управління освітнім процесом у закладах вищої освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни «Освітні, педагогічні науки в Україні і зарубіжжі» здобувач має опанувати загальні і спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що дасть можливість досягти таких результатів навчання:

ПРН1. Оперувати категорійно-термінологічним апаратом, основними концепціями, теоріями освітніх і педагогічних наук. Розуміти сутність теоретичних і практичних проблем в галузі Освіта / Педагогіка. **ПРН2.** Виявляти актуальні проблеми в галузі освіти, обґрунтовувати їх теоретичне і практичне значення, визначати шляхи їх розв'язання, обираючи адекватний методологічний і технологічний інструментарій.

ПРН3. Планувати і організувати проведення теоретичного й емпіричного науково-педагогічного дослідження, здійснювати пошук і відбір відповідних інформаційних джерел, аналізувати, структурувати й інтерпретувати виявлені факти, явища, процеси з обраної теми дослідження.

ПРН6. Виявляти тенденції розвитку освіти на різних історичних етапах, аналізувати сучасний стан освітніх і педагогічних наук, визначати шляхи їх поступу.

ПРН7. Використовувати сучасні методики, освітні, педагогічні і навчальні технології, технології змішаного (offline & online) навчання, засоби діагностики освітніх досягнень здобувачів вищої освіти. **ПРН10.** Використовувати новітні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у науково-педагогічних дослідженнях і педагогічній діяльності.

ПРН11. Розробляти та впроваджувати (автономно і в командах) освітньо-наукові проекти, здійснювати управління ними.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, який визначається до кожного завдання через якісні критерії і трансформується в мінімальну позитивну оцінку обраної для даної дисципліни шкали. Після завершення курсу використана шкала перенормовується у накопичувальну 100-бальну системою з відповідністю у національній («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F) шкалах.

90-100 А – «відмінно» – аспірант володіє глибокими і міцними знаннями, аргументовано робить висновки; критично оцінює нові педагогічні факти, явища, процеси, ідеї, наводить доречні приклади; схильний до системно-наукового аналізу педагогічних явищ і процесів; уміє застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у професійній діяльності; вирішує складні проблемні завдання; відповідь повна, глибока, аргументована.

82 – 89 В – «дуже добре» – аспірант правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії й факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі приклади на підтвердження певних думок; знання є достатньо повними, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях професійної діяльності, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки й залежність між педагогічними явищами, фактами, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить окремі неточності; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінюванні дій, процесів, явищ педагогічної дійсності; чітко тлумачить поняття.

75 – 81 С – «добре» – аспірант має достатній рівень знань; знає основний навчальний матеріал, відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; здатний відтворити його, повторити за зразком певну операцію, дію професійної діяльності; описує явища, процеси педагогічної дійсності без пояснення причини, недостатньо володіє окремими поняттями, виявляє знання й розуміння основних положень педагогіки початкової школи, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь у цілому правильна, але недостатньо усвідомлена; уміє застосовувати знання на практиці.

68 – 74 D – «задовільно» – аспірант знає частину половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками чи неточно; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.

60 – 67 E – «задовільно» – аспірант ознайомлений у загальних рисах із теоретичним матеріалом і має практичні навички, достатні для виконання завдань на рівні мінімальних вимог; фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.

35 – 59 F – «незадовільно» – аспірант не засвоїв матеріал навчальної дисципліни, не розуміє теоретичного матеріалу і не має практичних навичок для виконання поставлених завдань у професійній діяльності. Може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь і навичок.

Контроль проводиться у чотири етапи: вхідний (у формі тесту для визначення рівня підготовки аспірантів із дисциплін, що забезпечують цей курс; за результатами цього контролю розробляються заходи індивідуальної допомоги аспірантам, коригування освітнього процесу тощо), поточний (при проведенні лекцій, практичних, лабораторних, семінарських та інших занять і має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом матеріалу курсу та підготовленості аспіранта до виконання конкретних видів навчальної діяльності), проміжний (модульний) (при завершенні вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни) та підсумковий контроль.

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковим контролем є залік (диференційований за шкалою ЄКТС). Поточними формами контролю є: усне опитування або письмовий експрес-контроль під час проведення навчальних занять, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; виступів здобувачів PhD при обговоренні питань на практичних заняттях, тестовий контроль на практичних заняттях.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аудиторна робота «Слухай, читай, обговорюй» (Л – лекція, Лб – лабораторне заняття, Пр – практичне заняття, См – семінарське заняття)

Самостійна робота «Думай, пиши, аналізуй, досліджуй, твори» (Рр – розрахункова робота, Інд – індивідуальне завдання, Пз – підготовка до занять)

Контроль «Захищай, відстоюй, неси відповідальність» (МК – модульний контроль; ПК – підсумковий контроль)

Тема	Тема навчального заняття	К-сть годин за денною/заочною формами навчання	Засіб оцінювання	Максимальна кількість балів за формами навчання
1. Педагогіка в системі антропологічних наук.	<p>Л1 Місце педагогіки в системі антропологічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Методологія педагогіки у світлі сучасної парадигми науки. Об'єкт, предмет, основні функції і завдання педагогіки. <i>Л-ра: Базова – 1, 3, 32-36; Додаткова – 1, 2; Інф. ресурси – 1.</i></p>	4/2	обговорення	
	<p>Л2 Розвиток, виховання та формування особистості. Поняття про розвиток особистості. Роль спадковості у формуванні особистості. Роль середовища, виховання та освітньої діяльності в розвитку і формуванні особистості. Розвиток особистості та його рушійні сили. Акмеологічні основи глобальної зрілості людини на вікових етапах життя. Зарубіжні теорії розвитку особистості. <i>Л-ра: Базова – 1, 3, 32-36; Додаткова – 1, 2; Інф. ресурси – 1.</i></p>	4/2	обговорення	
	<p>Пр1 Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу в освіті. Закономірності педагогічного процесу. Категорії педагогіки. <i>Л-ра: Базова – 1, 3, 32-36; Додаткова – 1, 2; Інф. ресурси – 1.</i></p>	2/0	тестування	12/0

Тема	Тема навчального заняття	К-сть годин за денною/заочною формами навчання	Засіб оцінювання	Максимальна кількість балів за формами навчання
	<p>Пз1 Мета, завдання та зміст освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів. Стан і тенденції розвитку освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрями реформування та модернізації освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.</p>		творче завдання	0/12
2. Дидактика як галузь педагогіки	<p>ЛЗ Предметна, функціональна та історична площини розгляду дидактичних систем. Історична площина розгляду дидактичних систем. Рушійні сили освітнього процесу. Функції процесу навчання. Методологічні засади процесу навчання. Внутрішній процес засвоєння знань і його структура. Осмислення і розуміння. стратегія діяльності вчителя, спрямована на дотримання під час навчання закономірностей внутрішнього процесу засвоєння знань учнями: сприймання, осмислення і розуміння, узагальнення, закріплення. <i>Л-ра: Базова – 1, 3, 4, 33-36; Інф. ресурси – 1.</i></p>	4/0	обговорення	
	<p>Пр2 Мотивація освітньої діяльності. Поняття про стимуляційно-мотиваційний компонент процесу навчання. Позитивні й негативні мотиви навчання. Класифікація мотивів навчання. Мотивація учіння та зовнішня стимуляція його. Стратегія формування вищого рівня базової потреби особистості в пізнанні. Закони і закономірності навчання. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник. Поняття про зміст освіти і його структуру. Навички і вміння. Проблеми реалізації компонентів змісту освіти. Історичний аспект формування змісту освіти. Нормативні основи реалізації змісту освіти і наукові вимоги до його формування. <i>Л-ра: Базова – 1, 3, 4, 33-36; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	2/0	тестування	12/0

Тема	Тема навчального заняття	К-сть годин за денною/заочною формами навчання	Засіб оцінювання	Максимальна кількість балів за формами навчання
	<p>Пз2 Сутність і структура процесу навчання. Принципи, методи і засоби навчання в закладі освіти. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання. Класифікація методів навчання. Новітні методи навчання: ситуаційний метод, метод case, сугестивні методи, релаксопедичний метод, сугестопедичний метод навчання та його модифікації. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями і навичками, формування компетентності.</p>	0/0	творче завдання	0 / 12
3. Виховання – чинник соціалізації особистості.	<p>Л4 Виховний ідеал у системі виховної роботи. Рушійні сили процесу виховання. Зміст виховання. <i>Л-ра: Базова – 1, 34, 35, 36; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	4 / 0	обговорення	
	<p>Пз3 Мета та ідеал виховання в історії педагогіки. Мета виховання в зарубіжній педагогічній науковій думці. Основні цілі виховання в українському суспільстві. Таксономія цілей виховання. Умови трансформації мети в ідеал.</p>	0 / 0	творче завдання	0 / 12
4. Методи і прийоми виховного впливу на особистість.	<p>Л5 Поняття про методи виховання та самовиховання. Проблема класифікації методів виховання та самовиховання. Вихідні основи класифікації методів виховання та самовиховання автентичної спрямованості особистості як складно організованої унікальної нестабільної системи. <i>Л-ра: Базова – 1, 34, 35, 36; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	4 / 0	обговорення	
	<p>Пз4 Ідеал українського виховання. Ідеал як форма випереджуваного відображення дійсності. Форми прояву ідеалу (Г. Сковорода, Г. Ващенко). Основні національні вартості. Основні громадянські вартості.</p>	0 / 0	творче завдання	0 / 12

Тема	Тема навчального заняття	К-сть годин за денною/заочною формами навчання	Засіб оцінювання	Максимальна кількість балів за формами навчання
5. Формування колективу і його вплив на особистісно орієнтоване виховання учня.	<p>Л6 Поняття про колектив, його ознаки, функцію, структуру. Учніський колектив як нестабільне системне утворення, його роль в особистісно орієнтованому вихованні учня. <i>Л-ра: Базова – 1, 34, 35, 36; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	2 / 0	обговорення	-
	<p>Пр3 Діалектика розвитку учнівського колективу. Чинники розвитку учнівського колективу. Учніське самоврядування у школі і класі. Формальні і неформальні групи учнівського колективу. Функції, напрями і форми роботи класного керівника. <i>Л-ра: Базова – 1, 34, 35, 36; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	2 / 0	тестування	12 / 12
	<p>Пз5 Проблема дослідження педагогічного спілкування в історії педагогіки та психології. Розвиток світової психолого-педагогічної думки щодо процесу взаємодії у навчально-виховному процесі. Суб'єкт-суб'єктні відносини – основа педагогічного співробітництва.</p>	0 / 0	творче завдання	0 / 12
6. Реформаторська педагогіка зарубіжних країн наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.	<p>Л7 Сучасна національна система освіти в розвинених зарубіжних країнах. Геополітичні, соціально-економічні, історичні фактори розвитку освіти в Західній Європі, Канаді, США, Японії, Великобританії. Новаційна педагогічна діяльність у системі освіти зарубіжжя. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. <i>Л-ра: Базова – 2, 5, 6-31, 37, 38-52; Додаткова – 3-8; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	4 / 0	обговорення	-
	<p>Л8 Економічна ефективність освіти в розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Загальна характеристика соціального попиту на освіту. Політичні чинники розвитку освіти в сучасному світі. Інтеграція в галузі сучасної освіти. Орієнтація на неперервну освіту. Проблеми демократизації та гуманізації освіти. <i>Л-ра: 2, 5, 6-31, 37, 38-52; Додаткова – 3-8; Інфор. ресурс: 1.</i></p>	4 / 2	обговорення	

Тема	Тема навчального заняття	К-сть годин за денною/заочною формами навчання	Засіб оцінювання	Максимальна кількість балів за формами навчання
	<p>Пр4-5 Основні підходи щодо поділу країн на регіони. Характеристика регіонів за певними історико-культурними, релігійними, соціально-економічними, політичними особливостями: європейський; північноамериканський; латиноамериканський; арабський; азійський; австралійський регіони та регіон тропічної Африки. Проблема моделювання світового, європейського чи регіонального освітнього простору. Порівняльні показники розвитку освіти в регіонах. Індекси людського розвитку, людського капіталу, індекс інтелектуального потенціалу суспільства. <i>Л-ра: 2, 5, 6-31, 37, 38-52; Додаткова – 3-8; Інф. ресурс – 1.</i></p>	4 / 2	тестування	12 / 12
	<p>Пз6 Провідні міжнародні міжурядові і неурядові організації та фонди освітнього спрямування. Їхні завдання та організаційні засади. Результативність освітньої діяльності ЮНЕСКО, СЕПЕС та інших міжнародних організацій. Основні освітньо-культурні сфери діяльності ЮНІСЕФу. Діяльність органів Європейського союзу в освітньому напрямі. Тенденції створення європейського освітнього простору. Роль міжнародних організацій у здійсненні порівняльного аналізу якості навчання в світі. Завдання міжнародних організацій і фондів щодо подолання причин неграмотності в світі.</p>	0 / 0	творче завдання	12 / 0
Разом за поточний контроль				60 / 60
Підсумковий контроль	ПК Презентація: Можливості навчання за кордоном у сучасних умовах.		екзамен	40/40
Всього за навчальну дисципліну				100

ДЕТАЛІЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ РОБІТ

Ідентифікатор навчального заняття із запланованим контролем	Заплановані результати за окремими заходами оцінювання
Пр1	Оперувати категорійно-термінологічним апаратом, основними концепціями, теоріями освітніх і педагогічних наук. Розуміти сутність теоретичних і практичних проблем в галузі Освіта / Педагогіка. Виявляти актуальні проблеми в галузі освіти, обґрунтовувати їх теоретичне і практичне значення, визначати шляхи їх розв'язання, обираючи адекватний методологічний і технологічний інструментарій.
Пр2	Використовувати сучасні методики, освітні, педагогічні і навчальні технології, технології змішаного (offline & online) навчання, засоби діагностики освітніх досягнень здобувачів вищої освіти.
Пр3	Оперувати категорійно-термінологічним апаратом, основними концепціями, теоріями освітніх і педагогічних наук. Розуміти сутність теоретичних і практичних проблем в галузі Освіта / Педагогіка.
Пр4	Виявляти актуальні проблеми в галузі освіти, обґрунтовувати їх теоретичне і практичне значення, визначати шляхи їх розв'язання, обираючи адекватний методологічний і технологічний інструментарій.
Інд	Виявляти актуальні проблеми в галузі освіти, обґрунтовувати їх теоретичне і практичне значення, визначати шляхи їх розв'язання, обираючи адекватний методологічний і технологічний інструментарій.
ПК	Виявляти тенденції розвитку освіти на різних історичних етапах, аналізувати сучасний стан освітніх і педагогічних наук, визначати шляхи їх поступу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові джерела:

1. Аймедов К. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 352 с.
2. Бахов І. С. Тенденції розвитку полікультурної освіти у професійній підготовці фахівців Канади і США. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 420 с.
3. Вступ до освітології : навчальний посібник / упорядники : В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. Київ : ВП «Едельвейс», 2017. 382 с.
4. Дидактика : теорія і практика : навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
5. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки : навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.
6. Зорочкіна Т. С. Тенденції розвитку педагогічної освіти в різних країнах Європейського Союзу. *Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір* : III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. 2018. С. 142–143.
7. Зорочкіна Т. С. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти європейських країн. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 2 (375). С. 106–114.
8. Зорочкіна Т. С. Особливості вступу та навчання в закладах вищої освіти Великої Британії. *Педагогічний часопис Волині*. 2018. Вип. 3 (10). С. 20–25.
9. Зорочкіна Т. С. Інтегрування української педагогічної освіти в загальноєвропейський освітній простір. *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених ХХ ст.* : Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених. 2018. С. 459–461.
10. Зорочкіна Т. С. Сутність і провідні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти у Великій Британії у ХХ ст. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 161. С. 98–105.
11. Зорочкіна Т. С. Система управління педагогічною освітою Великої Британії. *Вісник Черкаського університету*. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 18. С. 43–49.
12. Зорочкіна Т. С. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи в університетах Великої Британії : теорія і практика : монографія. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2019. 386 с.
13. Зорочкіна Т. С. Використання прогресивного досвіду Великої Британії щодо підготовки вчителів початкової школи в Україні : навчальний посібник. Черкаси : ФОП Кришталь А. С., 2018. 93 с.

14. Зорочкіна Т. С. Теоретико-методична підготовка вчителів початкової школи ЗВО Великої Британії : навчальний посібник. Черкаси : ФОП Кришталь А. С., 2018. 87 с.
15. Зорочкіна Т. С. Теоретико-методологічні засади становлення і розвитку вищої педагогічної освіти у Великій Британії : навчальний посібник. Черкаси : Кришталь А. С., 2018. 97 с.
16. Зорочкіна Т. С. Модернізація системи підготовки майбутніх учителів початкової школи Великої Британії на початку ХХ ст. : навчальний посібник. Черкаси : Кришталь А.С., 2014. 87 с.
17. Зорочкіна Т. С. Становлення та розвиток освіти у Великій Британії (кінець ХІХ — початок ХХ ст. *Вісник Черкаського університету*. Серія Педагогічні науки. 2017. Вип. 13–14. С. 54–59.
18. Зорочкіна Т. С. Розвиток вищої педагогічної освіти у Великій Британії на початку ХХІ ст. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія «Педагогіка, психологія, філософія». 2017. Вип. 277. С. 94–101.
19. Зорочкіна Т. С. Професійна підготовка вчителя в системі педагогічної освіти у Великій Британії. *Вісник Черкаського університету*. Серія Педагогічні науки. 2017. Вип. 5. С. 54–59.
20. Зорочкіна Т. С. Теоретичні основи підвищення кваліфікації вчителів у Великій Британії. *Підготовка конкурентоздатного фахівця початкової освіти в контексті реалізації концепції «Нова українська школа»* : Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція. 2017. С. 23–26.
21. Зорочкіна Т. С. Підготовка майбутніх учителів в системі педагогічної освіти Великої Британії. *Вища школа : удосконалення якості підготовки фахівців* : Міжнародна науково-практична конференція. 2017. С. 43–46.
22. Зорочкіна Т. С. Підготовка майбутнього вчителя до професійного самовдосконалення. *Освітньо-науковий простір сучасної України. З нагоди 100-річчя ЧНУ імені Богдана Хмельницького* : Всеукраїнська науково-практична конференція. 2021. С. 37–39.
23. Зорочкіна Т. С. Система підготовки фахівців у Великій Британії. *Виклики ХХІ століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти* : Міжнародна науково-практична конференція. 2019. С. 461–465.
24. Зорочкіна Т. С. Теоретичне підґрунтя професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в університетах Великої Британії. *Педагогічний часопис Волині*. 2019. Вип. 1 (12). С. 12–19.
25. Зорочкіна Т. С. Порівняльний аналіз тенденцій підготовки вчителів початкової школи Великої Британії і України. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2019. Вип. 1 (64). С. 92–99.
26. Зорочкіна Т. С., Чичук А. П., Рокосовик Н. В. Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до впровадження інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому просторі. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2022. Випуск 207. С. 18–22.

27. Зорочкіна Т. С. Особливості застосування технології «перевернутого навчання» у роботі зі студентами. *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених* : XXIV Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених. 2022. С. 465–467.
28. Зорочкіна Т. С. Інноваційні підходи до підвищення кваліфікації вчителів початкової школи у Великій Британії. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2019. Вип. 2 (65). С. 95–100.
29. Зорочкіна Т. С. Теоретичний аналіз вищої освіти Великої Британії. *Компетентнісний підхід у гуманітарній підготовці майбутніх фахівців медичної галузі* : Регіональна науково-практична конференція. 2018. С. 33–35.
30. Зорочкіна Т.С. Теоретичні засади розвитку системи неперервної педагогічної освіти у Великій Британії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. Вип. 10 (84). С. 286–293.
31. Zorochkina, T. (2018). Features of pedagogical practice of primary school teachers in the Great Britain. *Балканско научно обозрение*, 1, 80–84.
32. Мосіяшенко В. А., Задорожна Л. В., Курок О. І. Історія педагогіки України в особах : навчальний посібник. Видання 2-ге. Суми : ВТД «Університетська книга», 2015. 260 с.
33. Освітологія : фахова підготовка : навчально-методичний посібник / за ред. В. О. Огнев'юка, С. О. Сисоєвої. Київ : ВП «Едельвейс», 2014. 612 с.
34. Основи сучасної педагогіки : монографія / Дмитренко Т. О., Яресько К. В., Нагаєв В. М., Колбіна Т. В. та ін. Херсон : Вид-во ПП Вишемирський В.С, 2016. 462 с.
35. Пашенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка. Київ : Центр наукової літератури, 2019. 228 с.
36. Радул А. Б., Довга Т. Я. Педагогіка : інформативний виклад. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2016. 344 с.
37. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу : загальна характеристика : навчальний посібник. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
38. Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу : порівняльний досвід : монографія / В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко [та ін.] ; за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ : ПТТО НАПН України, 2018. 223 с.
39. Шпак В. П., Мойсієнко І. М. Досвід зарубіжних країн у підготовці вчителя початкової школи до професійної діяльності в умовах зміни освітньої парадигми. *Сучасні технології початкової освіти : реалії та перспективи* : збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2023. Вип. 9. С. 99–104.
40. Voichenko, M., & Sbruieva, A. (2019). Methodological Model of Comparative Research in Gifted Education in the USA, Canada and the UK. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (88), 151–163.

41. Gaebel, M., Zhang, T., Stoeber, H., & Morrisroe, A. (2021). Digitally enhanced learning and teaching in European higher education institutions. *European University Association absl*, 68 p.
42. Zorochkina, T., Mamchych, O., Chornobryva, N., Karskanova, S., Vlasenko, K., Syroiezhko, O., & Chychuk, A. (2022). The Role of Education Information in Training Specialists at Universities in the USA, Great Britain and Ukraine. *International Journal of Computer Science and Network Security*, 22 (11), 43–50. DOI: 10.22937/IJCSNS.2022.22.11.6 WOS http://paper.ijcsns.org/07_book/202211/20221106.pdf
43. Zorochkina, T. (2017). Legal enforcement of teacher education in Great Britain. *Comparative Professional Pedagogy*, 7 (4), 67–76.
44. Zorochkina, T., Vasiuk, O., Vygovska, S., Malyshevskiy, O., Nychkalo, N., & Malyshevska, I. (2022). Motivation Discourse of Student's Personality in Educational Activity. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, Vol. 14 (1), 196–214. WOS
45. Zorochkina, T. A., Chychuk, M., Yachmenyk, N., Kyrylenko, O., & Kumeda, D. (2021). Innovative technologies for the implementation of educational activities in higher education institutions. *Laplace in Journal*, Vol.7 (3A), 370–377.
46. Zorochkina, T., Kuchai, O., Yakovenko, S., Okolnycha, T., Demchenko, I., & Kuchai, T. (2021). Problems of Distance Learning in Specialists Training in Modern Terms of The Informative Society During COVID-19. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, Vol. 21, No. 12, 143–148. WOS
47. Zorochkina, T. (2020). Great Britain experience in the modern teacher training of the primary school in Ukraine. *Zeszyty naukowe KSW. Nauki pedagogiczne: Współczesne problemy polskiej i europejskiej pedagogiki*, 175–183.
48. Zorochkina, T. (2019). Forms and methods of preparing future teachers of the primary school for professional activities in Great Britain. *Балканско научно обозрение*, S. 3, No. 1 (3), 60–63.
49. Zorochkina, T. (2019). Financial support of higher education development in Ukraine and the UK. *Comparative Professional Pedagogy*, No. 9 (1), 44–52.
50. Oleskova, H. H. (2017). Dual education as the peculiarity of specialized training of nursing personnel in Germany. *Порівняльна професійна педагогіка*, 7, 86–92.
51. Tatto, M. T., Burn, K., Menter, I., Mutton, T., & Thompson, I. (2018). Learning to teach in England and the United States: The evolution of policy and practice. New York, NY: Routledge. 294 p.
52. Simxes, A. R., Lourenzo, M., & Costa, N. (2018). Teacher Education Policy and Practice in Europe: Challenges and Opportunities. New York, NY: Routledge. 200 p.

Додаткові джерела:

1. Зорочкіна Т. С. Професійний саморозвиток вчителя початкової школи. *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених* : XXIII Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених. 2021. С. 386–388.

2. Локшина О. І. Освітня політика Європейського Союзу в контексті глобалізації : орієнтири для України. *Теоретичні та практичні аспекти формування освітнього простору інституційного рівня: світовий та вітчизняний вимір* : Міжнародна наукова конференція. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. С. 125–126. URL : <https://bit.ly/3KuDHht>
3. Bartram, B. (2020). Exploring International and Comparative Education. A Student's Guide to Education Studies. London: Routledge. P. 87–97.
4. Cowen, R. (2020). Changing Comparative Education: Interpreting Foreigners, Routinising Research and Writing History. *Comparative Education*, 56 (1), 127–141.
5. Manzon, M. (2020). Towards a Comparative History of Comparative Education: a Personal Journey. *Comparative Education*, 56 (1), 96–110.
6. Powell, J. J. W. (2020). Comparative Education in an Age of Competition and Collaboration. *Comparative Education*, 56 (1), 57–78.
7. Sbruieva, A. (2020). Social Dimension of the European Higher Education Area: Tendencies of Development of Normative, Theoretical and Organizational Bases. *Topical Issues of History of Education and Comparative Education*. Lviv-Toruń: Liha-Pres. P. 129–150.
8. Takayama, K. (2020). An invitation to 'negative' comparative education. *Comparative Education*, 56 (1), 79–95.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека підручників: westudents.com.ua